

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 pett. à Din 2.— do 100 vrst 2.50 Din. večji inserati pett. vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru inserativi davek poseben. — Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Usodne odločitve v Beogradu

Križa vlade radi upravnih sprememb v Zagrebu?

Upokojitev zagrebškega velikega župana. — Veliko županski posli izročeni aktivnemu oficirju. — Silno ogorčenje v Davidovićevi skupini. — Posvetovanja šefov vladne koalicije. — Pred izvajanjem zakona o zaščiti države na Hrvatskem

Zagreb, 6. decembra. Četudi je voda na vsa usta zatrevala, da ne mili podvzeti radi zagrebških dogodkov nikakih izjemnih ukrepov in je tudi osebno glasilo dr. Korošec, ljubljanski »Slovenec«, dosledno branil svojega šefa, če da sploh niti ne misli na kaj takega, so bile po včerajšnjih in pred-včerajšnjih konferencah pri g. Korošcu v vsej naglici in tišini izvršene daleko-se spremembe.

Vlada se je odločila za militarizacijo državne uprave v zagrebški oblasti. Dosedanji veliki župan dr. Zrelec se je zdel hegemonistom očvidno premalo zanesljiv. Zato je bil sinoči vpokojen. Na njegovo mesto je imenovan za vršilca dolžnosti velikega župana polkovnik Vojislav Maksimović, dosedaj predavatelj na vojni akademiji v Beogradu.

Na pa bi ta upokojitev velikega župana ne izvedela preveč enostranska, je bil istočasno premeščen tudi general Uzun-Mirković v sicer v Skopje.

Te povsem nepričakovane spremembe so izviale v vsej javnosti najrazličnejše komentarje. V glavnem pa v vseh krogih povdarijo, da je to skrajno nevaren eksperiment, ki kaj lahko dovede do vojaške diktature. Ce se je že dalo kakorkoli zagovarjati militarizacijo uprave v južni Srbiji, kjer vlada radi nesposobnosti uprave nevzdržne varnostne razmere, je tako militarizacija docela nedopustna v pokrajini, ki je kulturno najvišja in kjer ne primanjkuje dobrih in sposobnih uradnikov.

Mrzlična napetost v Beogradu
Presenečeni in ogorčeni demokrati

Beograd, 6. decembra. Vpokojitev zagrebškega velikega župana dr. Zrelca in militarizacija civilne uprave v zagrebški oblasti je rodila v Beogradu povsem nepričakovani rezultat. Za ta ukrep notranjega ministra so izvedeli v Beogradu. Šele danes zjutraj iz listov Izvralj je veselo presečenje, a v vseh treznih krogih pravcato ogorčenje. Prav posebno presenečeni so oziroma dr. Ljube Davidović, ki so vse do zadnjega zagovarjali zmerne politiko do Zagreba in ki so se načelo protivili nameram vukicevičevih ekstremitov v vladi. Ukrep notranjega ministra je presečen davorovičevcev tembi, ker je bila šele za danes dopoldne skupana konferenca šefov vladnih skupin, da se posvetujejo o nadaljnih korakih. S tem, da je dr. Korošec na lastno pest in kar preko roči izvršil te daleko-se spremembe v Zagrebu, je postavil davorovičevcev in ostale zagovornike zmerne politike pred gotovo dejstvo.

Nov ultimat davorovičevcev?

Ko so novinarji dali vprašali Ljubo Davidoviću za mnenje, jim je ta odkrito priznal, da o odloku dr. Korošca ni imel niti pojma in da je sam najbolj presenečen. Davi je Davidović najprej sklical sejo vodstva demokratske stranke. Konferenca je trajala eno uro in se je nato nadaljevala v kabinetu ministra javnih del dr. Angeličevića. Na tej konferenci je bilo definitivno formulirano stališče, ki ga je imel zastopati Ljuba Davidović na poznejši konferenci šefov četvorne koalicije. Davidović je bil naročilo, naj zahteva takojšnje razveljavljanje ukaza o spremembah v Zagrebu. Davidović mora staviti dr. Korošec ultimatum s striktno izjavo, da bodo demokrati ministri ob 6. zvečer podali ostavko, če vlada te zahteve ne bo brez pogojno sprejela in izvršila. Prvaki vladne večine ne prikrivajo resnosti si-

nerala Hadžića z dr. Korošcem. Po konferenci je general Hadžić odšel v avdijenco na dvor. Vendar pa se o ostavki vojnega ministra tekmo dopolnjeva in dalo izvedeti nič zanesljivega.

Nasprotno pa se je okrog poldneva zatrevalo, da razpravlja šefi četvorne koalicije o ostavki celokupne vlade. Zunanji minister dr. Marinković, ki je že delj časa bolan, se je ob 11. nepričakovano pojavit v vladnem predsedstvu. Njegov nenadni prihod komentirajo v vseh političnih krogih tako, da hoče dr. Marinković rešiti režim in prečisti namero Davidovića in Grola. da izzoveta demisijo celokupne vlade.

Iz vladnega predsedstva, kjer se je vršila konferenca šefov četvorne koalicije, je prvi odšel Ljuba Davidović. Bil je skrajno nerazpoložen in rezerviran. Novinarjem je na vsa vprašanja osorno odgovoril:

«Ne morem nič reči. Stvar se tiče vlade, pa vprašate ga Korošca.»

«Govori se g. predsednik, da vi niste vedeli za sinočni ukaz.»

«Res je, nisem vedel in me je to silno presečeno.»

«Ali res, da zahtevate vi demisijo celokupne vlade?»

Davidović se je izognil odgovoru in samo prikljal z glavo, kar so smatrali vsi novinarji za potrditev. Novinarji so še nadalje spraševali g. Davidovića, ki pa se je dosledno izogibal vsakemu odgovoru. Priznal je le, da je situacija zelo resna. Seja šefov vladnih skupin se bo popoldne nadaljevala. Končna odločitev bo padla na večerni seji ministrskega sveta, eo ipso nezakonito.

Davidović se je izognil odgovoru in samo prikljal z glavo, kar so smatrali vsi novinarji za potrditev. Novinarji so še nadalje spraševali g. Davidovića, ki pa se je dosledno izogibal vsakemu odgovoru. Priznal je le, da je situacija zelo resna. Seja šefov vladnih skupin se bo popoldne nadaljevala. Končna odločitev bo padla na večerni seji ministrskega sveta.

Avdijenca dr Korošca

Tudi Velja Vukicević, ki je za Davidovičem prišel iz kabimenta ministrskega predsednika, ni hotel dati nikakih izjav. Pravtako je bil tudi dr. Korošec do skrajnosti rezerviran. Iz vladnega predsedstva je odšel takoj v dvor, kjer je bil sprejet v avdijenco. Njegova avdijenca ob 13.30 še traja.

Pred odhodom na dvor je dr. Korošec na vprašanje novinarjev, ali je pričakovati že v prvih popoldanskih urah kako odločitev, samo zamahnil z roko in kratko pristavil: «Nel!»

Drevi ostava demokratskih ministrov?

Po seji šefov četvorne koalicije je vaš dopisnik izvedel od demokratskega ministra, da je Ljuba Davidović v smislu sklepa vodstva stranke na konferenci stavil ultimativno zahtevo po takojšnjem razveljavljanju izpreamemb v Zagrebu ter izjavil, da bodo demokrati ministri ob 6. zvečer podali ostavko, če vlada te zahteve ne bo brez pogojno sprejela in izvršila. Prvaki vladne večine ne prikrivajo resnosti si-

tuacije in splošno se pričakuje, da bo prišlo do krize celokupne vlade.

Dr. Smolaka postane notranji minister

Beograd, 6. decembra. Današnja druga izdaja »Politike« označuje politično situacijo za silno resno in meni, da je kriza vlade skoraj neizbežna. Nezadovoljni niso samo davorovičevci, temveč tudi velik del radikalov, ki vsi zahtevajo takojšnjo in temeljito spremembo režima. »Politika« pravi, da pride kot notranji minister v novi vladni načrtovani v poštev dalmatinski Hrvat in bivši poslanik pri Vatikanu in Madridu dr. Smolaka.

Stališče KDK k imenovanju polkovnika Maksimovića

Zagreb, 6. decembra. Od pol 12. do 13.30 se je vršila konferenca vodstva KDK. O seji ni bil izdan komunikat.

«Govori se g. predsednik, da vi niste vedeli za sinočni ukaz.»

«Res je, nisem vedel in me je to silno presečeno.»

«Ali res, da zahtevate vi demisijo celokupne vlade?»

Davidović se je izognil odgovoru in samo prikljal z glavo, kar so smatrali vsi novinarji za potrditev. Novinarji so še nadalje spraševali g. Davidovića, ki pa se je dosledno izogibal vsakemu odgovoru. Priznal je le, da je situacija zelo resna. Seja šefov vladnih skupin se bo popoldne nadaljevala. Končna odločitev bo padla na večerni seji ministrskega sveta, eo ipso nezakonito.

V zagrebški javnosti še prav posebno kritizirajo dejstvo, da je vlada imenovala za velikega župana v Zagrebu človeka, ki niti najmanj ne pozna razmer v prečanskih krajih in ki je šele sedaj prvič prišel v te kraje. Polkovnik Maksimović je znani le v krogih dobrovojcev kot načelnik štaba dobrovoljske divizije na Dobrudži, ki ji je povlejel sedanji vojni minister general Hadžić.

Protest zagrebških davorovičevcev

Zagreb, 6. decembra. Nenavadna vprašanja dr. Korošca, ki je najmanj ne pozna razmer v prečanskih krajih in ki je šele sedaj prvič prišel v te kraje. Polkovnik Maksimović je znani le v krogih dobrovojcev kot načelnik štaba dobrovoljske divizije na Dobrudži, ki ji je povlejel sedanji vojni minister general Hadžić.

Tri miklavževske zgodbe

Ugrabljena Sabinka ali rop natakarice

vanja zaradi priprav ali izvrševanja ubojev ali združenja za nelegalno in neparlamentarno prilaščanje oblasti, kakor sploh vse, kar se navaja v gornji točki.

3. Izdajanje v najem ali kakršnokoli odstopanje zgradb ali prostorov za zbiranje oseb, ki imajo name, pripravljanje ali delo za ustvaritev česa, kar je navedeno v gornjih dveh točkah, če je oni, ki je zgradbo ali prostor odstopili, vedel, za kaj se bodo uporabili.

4. Organiziranje, združevanje ali propaganda, ki gre za tem, da se povzroči vojaška vstaja, spodbud ali nezadovoljstvo med vojaki, ali da se državljan ali vojaki ne odzivajo svojim vojaskim dolžnostim, ali da se ovira, otežuje ali omenuje proizvodnja, popravila ali prenos vojnega materiala ali preskrbovanje vojske za njenne potrebe, kakor sploh vsaka propaganda proti ustanovni vojski in vsaka priprava, poizkus ali delo z namenom, da se porušijo ali uničijo objekti, ki služijo javnemu prometu, javnim instalacijam in potrebam.

5. Stopanje v zvezo s kako osebnostjo ali kako družbo v inozemstvu z namenom dobitkanja kake pomoci od tam zaradi priprav za revolucijo ali nasilno izpreamembu sedanjega političnega stanja v državi ali česa drugačnega, tudi velik del radičev, ki vsi zahtevajo takojšnjo in temeljito spremembo režima. »Politika« pravi, da pride kot notranji minister v novi vladni načrtovani v poštev dalmatinski Hrvat in bivši poslanik pri Vatikanu in Madridu dr. Smolaka.

6. Proizvajanje ali zbiranje oružja, orodja, priprava ali eksploziva za kak zgoraj omenjeno name, kakor tudi vsako prikrivanje teh predmetov.

7. Priprava, poizkus ali izvršitev umora katerogakoli organa oblasti ali politične osebnosti.

Cl. 2 Kdor stori katero izmed kaznivih dejanj, navedenih v cl. 1. tega zakona, se bo kaznoval s smrto ali ječo do 20 let. Predmeti kaznivega dela se kaškonfisirajo. Oni, ki vedo, da se pripravljajo zločini po cl. 1., pa o tem pravcočno ne obveste državne oblasti, se kaznujejo z ječo do 20 let. V svrhu hitreje in lažje ugotovitve krivide je dopuščeno pristojnim oblastem vršiti preiskavo tudi ponoči, ako zahteva to nujo na potreba.

Cl. 3 Državna politična oblast ima zahtevati od najbližje komandanata vojske radi vzdržanja javne varnosti, kadar koli se pokaže, da v kakem konkretnem

času se drugimi nedopuščenimi ali protizakonitimi agitacijami ali posli, se tako udruženje razrene. Proti sklepom o razpuščitvi v udruženja imajo njegovi zakonitni predstavniki pravico pritožbe v roku treh dni pri sodišču prve stopnje. Proti sklepom sodišča prve stopnje se more v istem roku vložiti pritožba kasacijskemu sodišču. Zakoniti predstavniki takega razpuščenega udruženja se kaznujejo za nedovoljeno delo z zaporedanjem leta dni in z globom 5000 dinarjev, v kolikor ne obstaja težje kaznivo dejanje.

Vsi kršitelj teh zakonskih določb se imajo brez zavlačevanja pozvali na odgovor po zakonu.

Zagreb, 5. decembra 1928.

Veliki župan: Zrelec v. p.

Glavni dobitek drž razredne loterije

Milijonska premija je odpadla na srečko št. 84.195. — Eno četrino dobi dozdaj še neznan kupec srečke iz Slovenije.

Levo. Kdo so srečni Miklavževi obdarovanci, opoldne še ni bilo mogoče ugotoviti.

Dobitek 20.000 Din je zadel srečka št. 99.498.

Dva dobitka po 10.000 Din sta odpadla na srečki št. 46.119 in 128.885. Dobitek po 4000 Din pa na srečki št. 35.984 in 54.933.

Šali in grozili storilcu, da mu polomijo koste, če ga dobe v roke. In nekdo je bil tako nepriveden, da je osumil hudočasnega dejanja vajence Tinčka. Posledice so bile za Tinčka katastrofalne. Vsa družba je planila po njem in ga neusmiljeno obdelovala s pestmi. Končno so ga brenili iz gostilne. »Čakaj mrahla« so kričali za njim. »drugi si bo premisli.«

Tinč je žalosten in ves pobit odšel. Danes je svojo nezgodno potožilo policijo. Prijazna družba ga je res temeljno obdelala, zakač bil je ves podprt in marogast po obrazu in životu. Sedaj se za prijazno družbo zanima policija, zakač Tinč zatrjuje, da ni imel pojma o celih afierih in je bil zgolj žrtve natolcevanja.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Deževje: Amsterdam 22.8125—22.8725 (22.8425), Berlin 13.54—13.57 (13.555), Bruselj 0—7.9095, Budimpešta 0—9.9206, Curyh 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985—8.015 (8.—), London 275.53—276.33 (275.93), New York 56.785—56.985 (56.885), Pariz 221.22—223.22 (222.22), Praga 168.2—169.— (168.6), Trist 296.75—298.75 (297.75).

Efekti: Celska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 zaklj., Praštediona 920 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 110 den., Ruše 260—280, Savbna 56 den., Šešir 105 denar.

Les: Tendenca nespremenjena. Zaključna sta bila 2 vagona hrastovih in 2 vagona orložnih plohov.

</div

Klerikalna kratkovidnost se bo maščevala nad SLS samo

Proti komu so potrebnji energični ukrepi? — Kdo onemogoča likvidacijo spora med Zagrebom in Beogradom? — Sodba klerikalne internacijonale o dr. Koroščevi politiki. — «Slovenčev» nasvet dr. Korošcu.

Zaradi dogodkov 1. decembra v Zagrebu zahtevajo režimovci v svojem tisku »energičen nastop vlade. Proti komu naj bo ta energičen nastop naperjen? Kar se more storiti, je edino to, da se pozovejo na odgovor oni hrvatski omladinci, ki so se pregrešili proti zakonu, da se po zakonu kaznijo. Na odgovor pa se imajo pozvati tudi tisti, ki so pri sobotnih dogodkih podlegli momentani psihozi, čeprav bi po svojem počaju ne smeli. Zagrebške »Novosti« pozdravljajo, da bi bil predvsem potreben energičen nastop proti vladam sami, ker je edino ona kriva sobotnih dogodkov in vsega zla od 20. junija dalje. Kar se dogaja v Zagrebu in v kolikor so tamkaj prevladali skrajni elementi, je samo posledica žaljive provokacije, ki jo predstavlja sedanja vlada po svojem sestavu, s svojo eksistenco in s svojim delom. Ta vlada mora oditi, ker je se stavljena iz strank iste večine, iz katere so izšli morilci hrvatskih poslancev. V nej imajo glavno besedo isti ljudje, v katerih vidi ves hrvatski narod in velik del srbskega naroda pomagače in tovarische Puniš Račica. Ta vlada nadaljuje v še večji meri hegemonistični sistem, ki ga hrvatski in z njim združeni srbski narod smatra za sistem svoje brezpravnosti in podrejenosti. Energičen nastop je potreben proti vladam, in naj pridejo na njeno mesto potem tudi ljudje z ulice, več bodo mogli storiti za posmernje in ureditev odnosov v hrvatsko-srbsko-slovenski državni skupnosti, kakor sedanja vlada. Tako piše zagrebški list, o katerem je znano, da ne zavzema ekstremnega stališča.

Trditev režimskega tiska, ki jo ponavlja skoro vsak dan tudi dr. Korošec »Slovenčev«, da se voditelji o možnosti likvidacije spora nočejo niti razgovarjati, postaja z ozirom na vse, kar se je že povedalo o tej stvari, naravnost smešna. Zahteva KDK so točno znane in so bile že neštetokrat izrecene. Okrvavljeni režim, ki onemogoča možnost likvidacije spora med Zagrebom in Beogradom, naj gre, da bodo lahko prišli na krmilo države ljudje, s katerimi bo razgovor mogoč. Narod in kralj naj govorita, je ponovno izjavilo vodstvo KDK. Kralj je izjavil ob bolniški postelji St. Radiča, ko ga je gladil po roki: »Se vse bo dobro!« Narod zahteva svobodne volitve, da izpregovori svojo besedo. Treba je torej, da se umaknejo samo ljudje, ki so napoti med narodom in kraljem, ki tvorijo oviro boljši urezni naše države, jez naši boljši bodočnosti, ki ne uživajo zaupanja naroda.

Dr. Koroščev glasilo zagovarja sedanje režim, če da je katastrofa neizogibna, kar pa dolgočini voditelji nimajo volje ali moči, da bi se upriži željam in instinktom mase, kar da so Slovenci bridko izkusili, ko se je n. pr. vršil boj za tako zvanou Wilsonovo črto. Takrat so politični voditelji uklonili razpoloženju množice, čeprav bi bila Wilsonova črta največ, kar bi mogli dobiti. Bili smo tedaj docela v vrtincu neprevarnosti, je pisal po dni »Slovenčev«. Vprašamo, kdo je tedaj kaj vprašal naš narod, kdo mu je obrazložil, kako stvar stoji? Dejstvo pa je, da je bil takrat dr. Korošec vprašan iz Beograda, kako sodi o stvari, ali bi pris stal na Wilsonovo črto, pa se ni upal izreci odločilni besede. Tako se je stvar zamudila. In nekaj podobnega je bilo tudi s Koroščem, ki bi jo lahko dobili še par dni pred plebiscitem vsaj do Drave, aki bi bili bolj prevarni baš ljudje iz SLS, ki so hoteli biti tedaj, kakor tudi sedaj, edini predstavnik slovenskega naroda. Naroda pa ni nihče vprašal, niti mu povedal, kako stvar stoji. Delalo se je za kulisami. Zato »Slovenčev«

primer ne drži. Naš narod ni tako neumen, da bi ne razumel svoje prislove: »Bojte vrabec v roki, kakor golob na strehi!« — Dr. Korošec in tovarše so vodili tedaj samo interesi njihove stranke in zato se niso upali prevzeti odgovornosti v njenem imenu za zgodbovinsko odločitev. Kljub temu pa je zgodovinski odločitev.

Tudi sedaj vodijo dr. Korošča samo trenutni interesi klerikalne stranke. Toda njegova politika ne bo trajne vrednosti za klerikalno stranko, ker se delo vsake stranke sodi po tem, kako služi interesom splošnosti. Kako sodijo o delu naše klerikalne stranke drugod, priča najbolje to, kar piše dunajski klerikalni list »Reichspost«, ki je našim klerikalcem veljal od nekdaj za vzor saj so svojo stranko organizirali po zgledu dunajskoga klerikalizma. Tako je zapisal ob naši desetletnici dunajski list, čeprav miselnost je v marsiču, zlasti pa v vprašanjih interesov katoliške cerkve istovetna z miselnostjo naših klerikalcev, med drugim naslednje:

»Da bi se onemogočila zveza Slovencev in Hrvatov, je bil pozvan na čelo vlade vodja največje slovenske stranke, SLS, dr. Korošec. S tem ukrepom je se sicer prepričalo, da bi se njegova stranka pridružila hravskemu pokretu, toda nadaljnji razvoj in širjenje tega pokreta ni bil s tem zadržan. To je jasno prišlo do izraza v kooperaciji zgodiljanom s Hrvati v Bosni. Jez med Zagrebom in Beogradom je ob desetletnici na založ zelo globok in širok, dočim postaja možnost obvladanja tege jezu vedno bolj problematična. Izven vsakega dvoma je, da se bo ustava moralu izpremeniti. Vprašanje je samo, kako široka bo ta izpremenba. Za nadaljnji razvoj se pripisuje velik pomen zadržanju Slovencev pod vodstvom predsednika vlade dr. Korošca. Zopet se dogaja v zgodiljini, da je usoda velike države, ako ne po vsem, vendar pa bistveno odvisna od stališča manjšine. Ne moremo svojega razmotrivanja zaključiti, ne da bi omemili žalostnega dejstva, da tripi radi tega političnega vrvenja tudi katoliška cerkev. Tudi v duhovščini sami je prišlo do globokega razkola z ozirom na precenjevanje položaja in glede na stališče napram političnim strankam. Slovenska duhovščina pod vodstvom dr. Korošča, kakor tudi Hrvatska pušča stranka podpirata vlado. Duhovščina v Hrvatski se je priključila ljudstvu, dočim episkopat še ni zavzel javno svojega stališča. Iz neusluženih izjav v privatnega delovanja pa je vendar razvidno, da gledajo bosanski škofovi bolj simpatično na hrvatski pokret, kakor oni v Hrvatski. Radi te neenotnosti je bila cerkev izpostavljena hudim napadom in njen ugled s tem ni pridobil. Očita se duhovščini, da ne razume zgodbovinske česa in da je svoj narod pušča brez pomoči. Čeprav so te otožbe pretirane, vendar ni dvoma, da je razkol v duhovščini škodljiv. Zeleti je v interesu cerkve, da se duhovščina zopet združi v enotnem pojmovanju, ki bo odgovarjalo dobro razumevanju interesom cerkve.«

Mi nismo simpatizerji dunajske »Reichsposte«. Omenjamo jo samo zato, ker navaja, kot glasilo mednarodnega klerikalizma ista dejstva, ki so jih pri naših klerikalcih zanikali. Navajamo jih kot dokaz, da se klerikalci zelo motijo, če misijo, da jim bo njihova sedanja politika rodila trajne uspehe. — Zato govorimo tudi v njihovem interesu, ako ponavljamo »Slovenčevu« besede: »Neprevarnarne politike je bilo dosti in zato naj se neha!« Morda bo klerikalci sami v korist, če bodo podredili svoje strankarske interese koristim splošnosti.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Strašna rodbinska tragedija. — Zagreb dobi krematorij. — Kravav pretep v kavarni. — Tajinstvena smrt priče v Diničevi aferi.

Te dni je seljak Miha Perenčević od-kril pretresljivo družinsko tragedijo v Graberjih v Slavoniji. Perenčević je imel brata Ivana, ki je živel z ženo in otrokom v svoji hiši v Graberjih. Čudno se mu je zdelo, da ga brat ne obiše tako dolgo. Ponavadi je Ivan prišel vsak drugi dan k njemu, da sta se posmenila o tem in onem. Ivan je sluhil, da se je bratu nekaj pripetilo. Morda je bolan, si je mislil, in je odšel k njemu. Se boli se je čudil, ko je prišel pred bratovo hišo in je zmanj trkal na vrata. Poklical je sosedete ter vdrl v hišo, kjer se mu je nudil strašen prihor. Brat Ivan je visej na obešalku. Bit je že mrtev. Ko so stopili v drugo sobo, se jum je nudil še strašnejši prihor. V postelji je ležala svakinja. Postelja je bila krvava, svakinja pa s sekiro razsekana na kose. V drugi postelji je pa ležal 15letni sin Stefan. Imel je veliko rano na glavi in je umiral. Miha Perenčević je takoj obvestil orožnike in zdravnika o strašni rodbinski tragediji svojega brata. Storil je tudi vse, da bi rešil 15letnega nečaka Stefana, ker bi bil edina priča strašne tragedije. Stefan se pa kljub zdravniški pomoči ni več zavedel. Umrl je v naročju svojega strica. Orožniki so takoj uvedli preiskavo. Dosej pa ni bilo mogoče ugotoviti, kako in zakaj je prišlo do pretresljive rodbinske tragedije. Domneva se, da je Ivan Perenčević s sekiro razsekal najprvo svojo ženo, nato je udaril s sekiro še po svojem sinu Stefanu in ga težko ranil. Oba je polozil v posteljo ter se obesil na obešalku v predobi. Pe-

renčević je živel skromno in je bil znan kot trezen in priden človek. Strašno dejanje je izvršil najbrž v duševni zmedenosti.

Pred dnevi se je na seji zagrebškega občinskega sveta razpravljalo o ponovnem razširjenju zagrebškega pokopališča Mirogoja. Pokopališče je bilo že šestkrat razširjeno in je še vedno premajhno. Sedaj se je predlagalo, naj mestu kupi sosedno zemljišče, ki meri 30 hektarjev. Za to zemljišče bi moralata zahodno skromno in je bil znan kot predlagalo, naj se resnična ali pa tudi zlagana v interesu kake »višje osebnosti, ki je zapletena v to umazano afro. Vratar Bernat je rad pil. Tako je popival tudi v noči pred smrtno. V zgodnjih jutranjih urah v torek se je s tramvajem odpeljal iz gostilne domov ter sedel k Štedilniku. Najbrž ga je zeblo in se je hotel pogreti. Sedečega pri Štedilniku so našli čeck nekaj ur mrtvtega.

ionov Din, za popravila na starem pokopališču pa 4 milijone. Z 10 milijoni pa seveda še ni mogoče sezidati lep krematorij, kakšen bi spadal v Zagreb. Tak krematorij bi stal najmanj 20 milijonov Din. Merodajni krogci naj bi zato v prvi vrsti poskrbeli, da se ustanove pri vseh zavarovalnicah oddelki za sežiganje v krematoriju, kakšni so že ustanovljeni skoraj v vseh večjih mestih v zapadni Evropi. Zavarovanec, ki plačuje določeno premijo, zavarovalnica jamči, da bo po smrti sežgan v krematoriju in bo tudi njegov pepel shranjen na posebnem prostoru v urni. V Zagrebu je baje že sedaj nad 5000 ljudi, ki bi tako zavarovali sebe in svoje sorodnike.

V kavarni »Paris« v Petrinjski ulici v Zagrebu svira zvečer godba. Ker je kavarna lepa in mirna, jo meščani radi posečajo. Snoči je bila zopet napolnjena. Po 10. uri je prišel v kavarno medicinec Živković v spremstvu treh prijateljev. Ko je stopil v lokal, je zahvalil godbi: Bre, bre, zasvirajte mi radikalno! Kapelnik je to odklonil in godba je zasvirala drugo pesem. V tem je pristopil ključavničar Jurič. Zahteval je, naj mu zasvirajo »Travnik mi se zapalio«. Živković se je razburil in je ključavničar ozmerjal ter ponovno zahteval, naj mu zasvirajo radikalno. Ključavničar je tisto povabil medincina v vežo, da bi tam obračunal z njim. Medicinec Živković se je odzval. Kaj se je v veži godilo, še ne pojasnilo. Kmalu se je Živković vrnih v kavarno s krvavo glavo. Tudi Jurič je bil krvav. Ko so Živkovičevi prijatelji videli, da je njihov tovarš ranjen, so navajili na ključavničarja. Vrgli so ga na tla in ga začeli pretepati. Plačilni natkar se je vremešal med pretepačem in zahteval, naj mu plačajo. Tedaj ga je nekdo udaril s stolom po glavi in ga težko ranil. Vsi gostje so priskočili na pomoci plačilnemu in ključavničarju in tako se je razvilo splošen pretep, v katerem je bilo več kavarniških gostov težje in lažje ranjenih. Policia je intervernila in arefirala Živkovića.

Predvčerajšnjim so našli v Novem Sadu mrtvega bančnega vratarja Aleksandra Bernata. Bernat je sedel v stolu poleg Štedilnika, pri njem pa je ležala steklenica s strupom. Policia je bila takoj obveščena, da nenačni smrt vratarja in je poslala v banko dežurnega uradnika in zdravnika, ki naj bi ugotovil vzroke in okolnosti. Bernatove nemadne smrti. Zdravnik je ugotovil, da je smrt povzročila velika kolicičina karbonne kislince, ki jo je vratar izplil. Truplo so odpeljali v mrtvašnico in ga obducirali. Bernat je bil uslužben pri Državnih hipotekarnih banki, ki ima svojo podružnico tudi v Novem Sadu. Stanoval je v hiši Hipotekarne banke, kjer je imel stanovanje tudi Dragotin Dinič, znani junak velike vohunske in korupcijeske afere. Ko je pred mesecem policija odkrila, da je vojaški literar Dinič prav za prav vohun in slepar in je preiskala v njegovem odstotnosti njegova stanovanje, je bil zaslišan tudi vratar Bernat. Ta je baje povedal imena vseh Diničevih gostov, ki so zadnje čase zahajali k njemu. V zvezi z nenadno smrtno vratarja Bernata krožijo po mestu najrazličnejše vesti. Policia je ugotovila, da je vratar v pondeljek vso noč počival v večji družbi. V torek dopoldne so ga pa našli že mrtvega. Tudi ni bilo mogoče takoj ugotoviti, kako si je končal življenje. Misli se, da je žrtve zločina in da ni izvršil samomora. Tako da še danes ni prav za prav pojasmnjeno, ali se je zastrupil ali ga je morda kdaj drugi zastrupil. Ker pokojnik ni zapustil nobenega pisma, bo ostala njegova smrt najbrž za vedno nepojasnjena. To bi bila že tretja nedolžna žrtev sleparja in vohuna Diniča. Kakor znano, se je pred tedni usmrtil mornariški kapetan Matijević, ker so ga obdolžili, da je bil v zvezi z vohunom Diničem. Kmalu se je poskusila zastrupiti tudi njegova žena, a so jo pravčasno rešili. Vratar Bernat je, kakor se zdi, tretja žrtev te umazane afere, ki je že skoraj potlačena. Njeni glavni krvicci z vojaškim liferantom Dragotinom Diničem na čelu, pa so oproščeni. Policijski direktor je sicer izjavil, da si je Bernat sam končal življenje. Kako je v resnici, nihče ne ve. Spričo razmer, ki vladajo v državi, je vse mogoče. Zato je izjava policijskega direktorja lahko resnična ali pa tudi zlagana v interesu kake »višje osebnosti, ki je zapletena v to umazano afro. Vratar Bernat je rad pil. Tako je popival tudi v noči pred smrtno. V zgodnjih jutranjih urah v torek se je s tramvajem odpeljal iz gostilne domov ter sedel k Štedilniku. Najbrž ga je zeblo in se je hotel pogreti. Sedečega pri Štedilniku so našli čeck nekaj ur mrtvtega.

Druga nesreča se je včeraj pripetila na križišču poti Ljubljana—Št. Vid in Polane—Št. Vid. Nekoliko po 18. je na križišču poti potniški avto, last tvrdke »Stora«, v Št. Vidu 13-letnega posestnikovega sina Ivana Krušča iz Št. Vida. Dečka so malo kasneje s težkimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je pa okoli 22. ur popoldne umrl. Kolodvorski uslužbeni so takoj pobrali in prenesli v čakanlico, na to pa so v Litiji telefonirali po pomožni stroj. Vlak je odpeljal ponesrečenja v Ljubljano, kjer ga je s kolodvora rešilni avto odvzel v bolnico.

Republični operari so v bolnici takoj operirali in amputirali obe nogi. Čeprav je izgubil mnogo krv in ima težke notranje poškodbe, se je kmalu zavedel. Zdravnik upaj, da bo okreval. Seveda bo siromah ostal pohabljen za vse življenje. — Današnja vest v »Jutru«, da je Repovš že podrešil samostojen koncert v dvorani Filharmonične družbe v Brnu. Vsakih 14 dni prihaja iz vseh strani k svoemu moštvi in študiira skladbe, katero so se brez načinka našli že v letu 1903. Ko so začeli z rednimi petnajstimi vajami že v Kroneriu in so poznaje postavili sedež svojim vajam in so sledili novi državni vodstvu v Ljubljani. Zbor je sklical 20 petcev, ki so kar se tiča glasovne in tehnične popolnosti, na višku. Vstopnice za koncert so predvoda v zavetniku in vrednostne načine.

Republični operari so v bolnici takoj operirali in amputirali obe nogi. Čeprav je izgubil mnogo krv in ima težke notranje poškodbe, se je kmalu zavedel. Zdravnik upaj, da bo okreval. Seveda bo siromah ostal pohabljen za vse življenje. — Današnja vest v »Jutru«, da je Repovš že podrešil samostojen koncert v dvorani Filharmonične družbe v Brnu. Vsakih 14 dni prihaja iz vseh strani k svoemu moštvi in študiira skladbe, katero so se brez načinka našli že v letu 1903. Ko so začeli z rednimi petnajstimi vajami že v Kroneriu in so poznaje postavili sedež svojim vajam in vrednostne načine.

najrazličnejšimi tajnami in spletkami evropskih dvorov, v njem strelamo markantne osebnosti tedanje dobre Napoleonovega generala, ki je izdelan po manuskriptu odličnega nemškega Ludwiga Bergerja, se odlikuje po izredni zgodovinski točnosti in tudi sicer je to filmsko delo doseglo vseprav splošno pohvalo v umetniškem prizorišču.

Film, ki je izdelan po manuskriptu odličnega nemškega Ludwiga Bergerja, se odlikuje po izredni zgodovinski točnosti in tudi sicer je to filmsko delo doseglo vseprav splošno pohvalo v umetniškem prizorišču.

teri so, kakor že omenjeno, namenili ves dobiček turnirja. Prireditve, ki zasedejo poleg gromotnega uspeha tudi moralne in propagandne cilje, zlasti na korist rojakov na Karavank, je vse hvale v vse pozornosti vredna. Zato priporočamo našemu narodnemu občinstvu da jo poseti v čim večjem številu ter s svojo prisotnostjo izkaže tekmočič v svoje priznanje za njih plemenito zamisel. Podrobnosti turnirja so razvidne v sportni rubriki.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 6. decembra 1928; katalogi: Miklavž; pravoslavni: 23. novembra, Amfilohije.

DANAŠN

Dnevne vesti.

Odlkovanje. Odlkovani so z redom Sv. Save II. stopnje podpredsednik Stola sedmorce v Zagrebu (oddelek B) Ivan Okretič in predsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Anton Rogina, z redom Sv. Save III. stopnje svetnika Stola sedmorce (oddelek B) Franjo Pernuš in dr. Ante Furjan, podpredsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golja, predsednik dež. sodišča v Ljubljani Franjo Rekar, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru dr. Fran Žihor in višji državni pravnik v Ljubljani dr. Mirko Graselli.

Ukazi v prometnem ministrstvu. V prometnem ministrstvu so podpisani ukazi o napredovanju, razmestitvi in vpokojitvi uradnikov vseh panov prometne službe.

Profesorski izpit. Čim se priglasi dovolj kandidatov, se bodo vršili v prosvetnem ministrstvu pred stalno komisijo profesorski izpit. Vse informacije daje predsednik komisije dr. Svetolik Stefanovič in sicer potom oddelka za srednje šole v prosvetnem ministrstvu.

Iz našega državljanstva so izstopili čevljari Anton Dvořák pristojen v Školo, Hermína Fale, pristojna v Slovenijadeč, trgovski agent Ivan Sakovič, pristojen v Vajdare, Alojzija Gril, pristojna v Kapljó, in Roza Marhold, pristojna v Gornji Jakobški dol.

V naše državljanstvo sta sprejeti vodova Ivana Minuž roj. Vesel, zasebnica iz Sodažice, in narednik - muzičar iz Maribora Vaclav Mach.

Izplašilo uradniških razlik. V zakonu o monopolskem posojilu je določeno, da se morajo dohodi od petega posojila porabiti za izplašilo uradniških razlik, ki jih dolguje država uradnikom iz prejšnjih let. Groza razlike v plačah državnih uradnikov od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. Kar pa posojilo ne bo v celoti takoj realizirano, mareč ga bo dobivala država po tranzah, bo določen poseben red, po katerem bodo dobivali državni uradniki razlike plač iz prejšnjih let. O tem sestavljajo zdaj v finančnem ministrstvu posebno uredbo. To natezanje z uradniškimi razlikami presega že vse meje. Namesto, da bi država že davno izplašala uradnikom dolžne razlike, jih pusti čakati in jih tolaži z večnimi obljubami. Zdaj pa pride še z novo uredbo in morda bo potrebna še posebna komisija s pravilnikom in z dnevnicanami, da dobre državni uradniki to, kar jim je država dolžna. Od državnih uradnikov se zahteva veste izpoljevanje dolžnosti, kadar pa gre za priznanje pravic, so potrebne uredbe, pravilniki, izgovori, zavlačevanje in natezanje uradniški potrežljivosti.

Promet s poštini položnicami v letu 1927. Na 1709 pošta, ki sprejemajo denar po poštini položnicam, je bilo lani vplavljano na 5.552.680 položnic 2.687.679.350 Din, izplačano pa na 5.365.064 pol. 2.672.527.896 Din. Povprečna vrednost položnic je znašala 490 Din. Največji promet je bil v področju ljubljanske, najmanji pa v področju skopljanske direkcije. Izmed mest je imel največji promet Beograd, za njim pa Zagreb. V Beogradu je znašal denarni promet na poštini položnicam okrog 250 milijonov ali povprečno 750 Din dnevno. Država je dobila na takših 14.445.498 Din, za blankete pa 1.398.057 Din.

Uprava fonda za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo. VII. izkaz prispevkov. Uprava Fonda je prejela do 4. decembra 1928 te-je prispevke: 1.) Zidarij Akademije in Galerije: mestna občina celjska v Celju je darovala dne 10. oktobra Din 19.900. 2.) Darovalci: Neimenvani Din 5000; Joža Burger, župan v Smledniku, Din 1500; županstvo občine Staro Loka Din 1000; po Din 500: županstvo občine Aržiš in županstvo Selca nad Škofjo Loko; županstvo trga Trbovje Din 300; Splošna gospodarska zadruga v Sevnici Din 250; Hranilnica in poslovnica Gorič pri Bledu Din 200; general Rudolf Maister, Maribor (zbirk), Din 154; Producitivna zadruga ljubljanskih mizarjev, Ljubljana, Din 100. — Narodna galerija, ki upravlja Fond Akademije in Galerije, izrekla vsem darovalcem iskreno Zahvalo in prosi, da ji še v naprej ohranijo svojo naklonjenost.

Veliko zanimanje ameriških turistov naše Primorje. V Ameriki je zanimanje naše Primorje od leta do leta večje. Prihodnjo pomlad prispe v Boko Kotorško več tisoč ameriških in angleških turistov. Znana tiskovna prometna družba v Londonu Thomas Coove je najela več prekoceanskih parnikov družbe Orient Line, ki bodo prevažali od mesta dalje v naše kraje ameriške in angleške turiste. Tudi druge parobrodne družbe so že dobile naročila, na pripravo parnike za prevoz ameriških in angleških letoviščarjev v naše Primorje.

Zeleniškim upokojencem, invalidom in vdovami. Društvo zeleniških upokojencev vas vnovič obvešča, da venomer stoji v hudem boju na vseh merodajnih mestih za prislusnine in plačane pravice. Da pa iz tega žalostnega položaja ni še rešitev, ne zadene društva nobena krivida. Zadeva upokojencev bivše južne zelenic je po trudnoljubnem društvenem delovanju prišla pred ministrski svet, zadava kronske zeleniške invalidom v Sloveniji se pa nahaja na Centralni upravi humanitarnih fondov, pri g. Dudukoviču; pričakujemo v najkrajšem času rešitev. Ze izvršena prevedba nam ni prinesla tistih pravic, ki smo si jih s plačevanjem pokojnine pridobili, ni nam izboljšala našega gmotnega položaja. Treba bo še neuromornega društvenega delovanja, da se izvrši isto, kar je že lansko leto g. Finančni minister obljubil depuraciju, da se po tej prevedbi izvrši enotna prevedba vseh upokojencev. V tem hudem boju, ki ga vodi društvo, bi bilo potrebno, da svoje moći podvojimo in vsi brez izjeme z vsem močmi društvo podpiramo, da zamore svoje započeto delo do končne ureditive nadaljevati. Na žalost in v škodo vsem mora pa društvo konstatirati, da se najdejo upokojenci, ki ne vemo za kakšnih razlogov, dekojo proti društvu in s tem škodujejo skup-

nosi kakor tudi sami sebi. Posebno se to opaža v Mariboru. Društvo, ki ima samo namen, da pribriji starim upokojencem in zeleniškim invalidom tiste pravice, ki jim pridajo, opozarja svoje člane, naj na se nasledajo gotovim intrigam, temveč naj se oklenejo prepotrebnega društva, ga podpirajo z vsemi močmi, intrigate pa izločijo iz svoje sredine. Društvo je bilo primorano, da spregovori javno in resno besed, ker ne gre, da bi nekatere, ne vemo zakaj, že itak do moza izčrpane upokojence proti društvu hujskali in s tem škodovali že itak preveč zapostavljenim.

Dve novi uredbi. Trgovinski minister je izdal dve novi uredbi, prvo o ureditvi centralne uprave za mero in dragocene kovine, ki stopi v veljavno koncem tega tedna, drugo pa o ureditvi, delokrogu in področju kontrole mer in dragocenih kovin, ki stopi v veljavno 1. januarja 1929.

Vinska letina 1928. Ivančkovci: Že v jeseni se je pri trgovini pokazalo, da bo letoski vinski pridelek zelo različen. Pri istem času trganja, isti legi in istih vrstah, so mnogokrat vinski mošti pokazali zelo različno stopnjo sladkorja. Temu primereno se je seveda mošt razvijal in dozoreval.

Ugodno vreme je povzročilo, da je mošt lepo povzel in se še v mnogih slučajih lepo čisti. Kakor smo imeli v jeseni 14—20° sladkorja in posebno poznamenitno, lepi legi in dobrih vrstah še tudi kaj malega več — tako imamo sedaj tudi različna vina in seveda tudi cene, katere se giblje med 5—9 Din. Promet z vinom je še približno živahen, s tukajšnje postaje je bilo da sedaj odpremimo čez 35 vagonov letosnjega vinskega pridelka Vendar pa so še zaloge zelo veliko. O letosnjem kakovosti ter o splošni situaciji se bodo interesentje najboljše lahko informirali na vinskem sejmu in razstavi; ki se bode vršila v tukajšnji restavracijski dvoranu dne 18. decembra t. l. z začetkom ob 8. uri. Vlakove zvezne skrajno ugodne, tako, da se v enem dnevu prav lahko vse opravi.

Smuški tečaj za začetnike priredi za dobo božičnih počitnic (od 25. dec. t. l. do inkluz. 1. jan. 1929) Rud. Badura. Kraji se bo določil naknadno po snežnih razmerah in po številu priglašenih ter pravcočno sporočil po časopisih vzajedno s cenami za stan in prehrano. Celotni pension utegne stati na dan za osebo od Din 40—50, pouk bo brezplačen. Interesenti za tečaj naj se blagovoljito čim prej prijaviti na naslov: Rud. Badura, Ljubljana. Veliko županstvo.

— Drugi smuški tečaj pod istim vodstvom se bo vršil v januarju pri planinskem Domu na Kočah nad Tržičem.

S Kravca poročajo: Pot iz Kamnika do Sv. Ambroža prosta snega, naprej dobro shojena ter je tudi nesmetljivo Kravec lahko dostopen. Na Krški plantini cca. 35 cm snega, smuka zelo ugodna. »Dom na Kravcu preskrbljen, vse sobe so opremljene s pečmi.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo hladno, megleno in lepo vreme. Včeraj je bilo v vseh krajih naše države megleno in oblačno. Čed je že vedno precej toplo, zjutraj pa že pritiska mrz. V Splitu je bilo včeraj 8, v Ljubljani 6.4, v Mariboru 6, v Zagrebu 5. Skoplju 4. V Beogradu 1. stopin. Danes zjutraj je kazal barometer v Ljubljani 771 mm, temperatura je zrašala — 3 stopin C.

Sokolsko gledališče v Radovljici upravljata na praznik, 8. t. m. ob pol štirih popoldne in v nedeljo, ob pol osmih zvečer prijavljeno burku »Ugrabiščne Sabinke«, ki je še danes na sporedu tudi večji poklicni odrov. Kdor ljubi smer in zabavo, naj ne zamudi te predstave!

Uredeno prehavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kupice prireditve grenčice »Franz Josef«. Strukovni zdravnik za motenie prehranjanja hvali vodo »Franz Josef«, ker vzpodziva delovanje želodca in črevesa, poživila prehranjanje, poživila kri in omiljene razdražljivosti živec. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 26-T

Iz Limbije

Iz Limbije

Iz Poset zastopnika brnske občine ljubljanskemu županu. Ob prilikl koncerta moravskih učiteljev, ki se vrši 8. t. m. v Unionu, prispe v Ljubljano tudi zastopnik mestne občine Brno, ki izroči občini umetniško plaketo mesta Brna. Župan dr. Puc sprejme zastopnika brnske občine v nedeljo ob 10 dopoldne na magistratu.

Iz Seja občinskega sveta. Za torek 11. t. m. ob 17. je sklicana seja občinskega sveta, ki bo obravnaval razne tekoče zadave in poročila posameznih odsekov.

Iz Miklavžev večer SK Ilirije. SK Ilirija priredi svoj letosnji Miklavžev večer v soboto 8. t. m. v areni Narodnega doma. Kakor vsi dosedanjih večerteri te vrste, obeta biti tudi letosnji nadvise zanimiv in zabaven: zato nam iamči nastop Antonia, ki je vsem še v dobrem spominu iz predlaškega leta, Miklavževi večeri Ilirije slove kot najboljši v Ljubljani, zato oprozarmajo namj vse žalstvo in prijatelje Ilirije. Po Miklavževem nastopu se vrši do 2. ure zjutraj ples ob izbornem jazz-bandu g. Nagode. Darija za ta večer se sprejemajo v areni v soboto ob 14. do 19. ure.

Iz Buldog (mali francoski), ki sliši na ime Koki, se je zatekel pred Kino Matico. Oddal ga je proti nagradi na Miklavževi cesti 18-I.

Iz Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, sporoča cenjenemu občinstvu kakor tudi svojim članom, da bodo brivnice in damski saloni na praznik 8. decembra ves odprt, kot navadno ob sobotah. — Načelnstvo.

Iz Čajanka-Družabnega odseka pričasnih nameščencev ZPNK. Se vrši v petek 7. decembra v veliki dvorani »Uniona«. Godba dancing-band »Merkur«. Pričetek ob 20. uri.

Iz Celja

Iz Miklavževe je bilo, kakor vsako leto, tudi letos prav živahno. Sokolsko društvo je letos po dolgih letih priredilo popoldansko mladinsko prireditve zopet v dvorani Sokolskega doma. Bila je tako dobro obiskana, da je bila dvorana nabit po polna. Zvečer je bila običajna Miklavževa prireditve za odrasle v veliki dvorani Narodnega doma, ki je bila istotako dobro

hodil od gostilne do gostilne ter delil svoje darove. Tu so bili parkiji zelo divji. Okoli 22. pa je bilo po mestu že vse mirno.

Iz 60 telefonskih abonentov v Ljubljani brez telefonske zveze. Zadnje dni smo neprestano prejemali iz občinstva pritožbe, da je v Ljubljani pokvarjenih okoli 60 telefonskih aparatorov in da se nihče ob poštni upravi kljub ponovnim urgencam ne zmeni za to, da bi jih popravil in omogočil abonentom zopet redno telefonsko zvezo. Informirali smo se o stvari pri tehničnem vodstvu ljubljanske avtomatske telefonske centrale, kjer smo zvedeli, da je, v bližini frančiškanske cerkve pred dnevi eksplodirala plinska cev, pri čemer se je pokvaril tudi telefonski kabel. Na ta način so bili izločeni iz telefonskega prometa abonenti na Miklavževi cesti, na Šentpetrske cesti in sploh abonenti, ki so bili priključeni na kabel v onem delu mesta na levem bregu Ljubljanice, okoli 60 po številu. Upanje je, da bo kabel že tekom današnjega dne popravljen in da bodo izločeni telefonski naročniki prišli do potrebnih telefonskih naročnikov.

Iz Mantblanca. Predavanje o Mantblancu se je vršilo v torek ob pol 7. uri zvečer v Mestnem kinu. Udeležilo se ga je okrog 250 ljudi. Gospod Janko Mlakar iz Ljubljane je pre-

obiskana in prav zabavna. Tudi to prireditve je pripredile Sokolsko društvo. — Po učinku je bilo videti več čednih Miklavževih skupin, ki so obiskovale razne hiše.

Iz Mantblanca. Predavanje o Mantblancu se je vršilo v torek ob pol 7. uri zvečer v Mestnem kinu. Udeležilo se ga je okrog 250 ljudi. Gospod Janko Mlakar iz Ljubljane je pre-

aval z lepimi skiptičnimi slikami o Mantblancu in Jungfrau. Predavanje je bilo zelo zanimivo in prepleteno z zdravim humorjem. Predavatelj je za svoja izvajanja žel obilno priznana.

Iz Ljubljane. vsečilišče. V pondeljek 10. tm. ob 20. uri predava ravnatelj g. Ivan Cernej o Jasnai Poljanji.

Podjetna svetnica z burno preteklostjo

Senzacionalen proces v Los Angelesu. — Hišica ljubezni v gozdu.

Pred dobrim mesecem je prispevala v London Aime Mac Phersonova in se je nastanila v enem najlepših hotelov. Londonska duhovščina jo je sprejela odprtih rok, kajti je bila znana pričigrica in njeni prijatelji so jo smatrali za svetnico. Da je ločena žena in da ima za seboj burno preteklost, to njeni svetnosti ni moglo škoditi. Toda že pred prihodom v London se je govorilo, da je imela ameriška svetnica v Los Angelesu kočljivo afero. Nekega dne je bila brez sledu izginila. Kopala se je v morju in nieno blekle so našli na obali, toda trupla ni bila nikjer. Kmalu se je pa izkazalo, da tc ni nič čudnega. Ko je namreč zlezla iz vode, sta jo nagonjila neki mož in žena ter jo prosila, naj odide z njima dom, da bi molila za bolnega otročča. Spotoma sta jo omramila s kloroformom. Ko se je zdržala, bila je v rokah mehiških razbojnnikov. Z zvijoč se je osvobodila in zhežala nazaj v Zedinjene države.

V Los Angelesu je zdaj uvedeno kazensko postopanje proti odvetniku Keyesu, ker je zlorabil svoj položaj. V aferi Mac Phersonove je bil namreč on tisti, ki je ustavil kazensko postopanje. Vse izpovedi prič, ki so bile za svetnico zelo obtežilne, je proglašil za nezadostne, das so bile zelo tehtne in očne. Zaslišan je bil tudi radiotelegrafist Armstrong, ki je bil obtožen, da je pomagal svetnici prijeti orgije. Mož je bil eden onih, s katerimi se je svetnica skrivala v hišici, stojči na samem v gozdu. Njene pravilice o hudiču spominjajo na Boccaccia, ki pričuje, da je puščavnik pokazal naivnemu dekletu hudiča.

Prva pridiga podjetne ameriške svetnice je privabila v Londonu mnogo razvedenih poslušalcev, ki so hoteli videči, kakšna je svetnica iz hišice v gozdu, kjer se so vršile vsako noč orgije. Druge pridige pa ni nihče več poslušal. Tudi ko je začela Američanka preverati pobožno pesni

Edgar Wallace:

Kdo je morilec?

Roman,

Ničesar, samo čudno se mi zdi, da je bila Molly snoči v njegovi hiši in da je izginila.

Izginila? Bob Stone je planil pot konci. Bil je blej kot zid. — To ni res! — je vzkliknil ves iz sebe.

Sokrates mu je povedal, kako sta jo iskala, da je našel odprt blagajno in njen čevelj. Pričoval mu je tudi o senci, ki se je plazila po trati. Bob ga je presečeno gledal.

Blagajna seveda ničesar ne pomeni. Upam, da ne misliš, da je Mandela okradla. V blagajni je imela nikit, ki ga je poddedovala po materi. Morda ga je vzela, ko je pobegnila z doma. Opetovan je zagrozila, da to storii, in naravno, da je odšla k Jetheroeu, saj sta bila prijatelja. Želel bi, — se je malo zagovoril.

Da bi pršla k tebi? — je vprašal Sokrates radovedno.

Baš to sem hotel reči, — je odgovoril Bob v zadregi.

Zdaj bi pa rad pogledal twojo spalnico, — je dejal Sokrates. Ne razumem, zakaj so zvezali tebe, če so imeli namen umoriti Mandela.

Stone je zmajal z glavo.

Morda so hoteli umoriti tudi mene, pa jih je kdo pregnal. Pravim ti, Sok, to je bila strašna noč. Zdaj pa pojdi in poglej. Morda pa le kaj najdeš.

Sokrates je zelo skrbno pregledal spalnico in skoraj ves čas je bil v nji sam.

— No? — je vprašal Stone, ko se je vrnil k njemu. — Si kaj našel?

— Ne, je odgovoril Sok.

Ti si zagonetni mož in zdi se mi, da bi molčal, če bi kaj našel, — je dejal Bob in njegova analiza Sokratovega značaja je bila pravilna, kajti Sok mu res ni povedal, da je našel pod njegovim zglavjem košček preje in tenko vrvico, ki jo je imel zdaj spravljen v žepu.

Cez eno uro je sedel Sokrates v Mandlejevi knjižnici, kjer je pod možnim povečevalnim steklom nekaj pregledoval.

— Kaj pa imaš? — je vprašal Lexington, ko je stopil v sobo. Sok je potegnil k sebi preparat, ki ga je bil pravil v naglici na steklo. To sta bila dva koščka stekla, med njima pa nekaj lastem podobnega.

— Kaj je to?

— Košček preje, — je odgovoril Sokrates.

— Toda kaj je to? — je ponovil brat svoje vprašanje.

— Košček preje, — je znova odgovoril Sokrates. — Našel sem ga pod Bočovim zglavjem.

— Kaj so ga pustili tam vložilci? — Pustil ga je oni, ki je tako krepko zvezal Boba, — je odgovoril Sokrates. — Ali verjamem, Lexi, da je to eden najzanimivejših primerov, kar jih poznam? Brzojavil sem višjemu komisarju, da mi dovoli voditi preiskavo, mislim pa, da nama pošljemo kakega mladega dečka iz nove šole, kajti bo jim se, da mi ne zaupajo.

Toda ta slutnjica se ni izpolnila. Bil je zelo presenečen, ko je dobil dovoljenje, da nadaljuje preiskavo. Sedela sta baš pri lenču, ko je prišlo iz Londona blagajno dovoljenje. Mimogrede rečeno, Bobe Stone ne ve ničesar o koščku preje, ki je vzbudila mojo radovednost. Sicer pa tudi ne želim, da bi zvedel o tem, kajti prepričan sem, da bi bil tudi on radoveden. Ker ga pa nočem vzne-mirjati, mu raje zamolčim, kaj sem našel.

— Misliš, da spada med ljudi, ki se razburijo, če jim preti nevarnost? — Tega ne veš, — je odgovoril Sokrates skrivenost.

Policija je odpeljala Mandlejevo truplo v mrtvaničo v Haslemer in radovedneži iz okolice so navdušeno zabrisali sledove, ko so jih zločinci morda zapustili. Prispel je tudi cel bataljon počevalcev in zato je odšel Sokrates na lenč z doma.

Lex je sedel za mizo zamišljen, brat ga je pa sramej pogledoval.

— Lexi, — je dejal, — še nikoli nisi in morda nikoli ne boš videl tako zanimivega kriminalnega primera, pa se tako malo zanimaš zanj.

— O nečem sem razmišljal.

— Vem, o čem si razmišljal, — je dejal Sokrates flegmatično. — Razmišljal si, če je srečno prispeval v London.

Lexington Smith je zarel.

— Lahko ti nekaj obljubim. — Sokrates je vlekel vsako besedo. — Ne-kaj, kar te bo zelo veselilo in navdalo z novo nado.

— Sok, ne bodi hud name, — je odgovoril brat. — Ta dogodek mi gre res ni žive. A kaj mi obljubiš?

— Obljubim ti, da boš še nocoj videl Molly Templetonovo, — je odgovoril Sokrates nepričakovano.

— Nocoj? — se je začudil Lexington. — Ali veš, kje je? Ali jo hočeš arretirati?

— S tem, da je pobegnila od očima, ni zakrivila nič kaznjivega, — je odgovoril Sokrates. — Celo to, da je izgubila čevelj v blatu, ni nič hudega. Mislim, da niše nične trdil, da je godiščna Templetonova umorila svojega očima. A če bi kdo to trdil, bi . . .

— Bi mu polomil vsa rebra, — je vzkliknil Lexington srdito.

— Dobro, jaz bi ne šel tako daleč. — Sokrates se je v duhu smejal. — Ne, ne mislim, da bi ga napadel, gotovo bi se mu pa smejal v obraz.

— Ti si čudak, — je dejal Lexington in začudeno pogledal starejšega brata.

— Veš, Sok, da te še nikoli nisem vedel takega. Zdi se mi, da te ta zločin zelo zanima in da najdeš v njem mnogo zavabe.

— Da in sicer zato, ker imam veselo in mlado srce, — je odgovoril Sok.

— Prav za prav sem mnogo mlajši od tebe in če bi se hotel ženiti — od-kimal je z glavo. — To dekle je značajno in zelo, zelo lepo. Že dolgo nisem videv takoj lepega dekleta.

Lexington je šinila vsa kri v glavo.

— Ne bodi smešen, — je dejal v zadrugi.

— Gospodijoč Templetonovo poznam komaj nekaj ur. Priznati pa moram, da je zelo dražestna in . . .

— Vem, vem, — je dejal brat mirno. Če napravi dekle s svojo lepoto in privlačnostjo tako globok vtis na starega samca, kakšen sem jaz, si pač lahko mislim, kako vpliva na petindvajsetletnega zelenca.

Prijazno je potrepljal mlajšega brata po ramenih.

— Moj blagoslov ti ne uide, — je dejal svečano. A Bob Stone, ki je stal na cesti, je silšil njegov smeh in razmisliš, kje tiči vzrok, da se Sokrates navz�ic tragičnemu dogodku tako od sreke smeje.

Čakal ju je že, ko sta stopila iz go-stilne. Takoj je vprašal, kaj je z Molly. Bil je očvidno zelo razburjen in skrbelo ga je, kam je tako nepričakovano izginila.

— Ah, da — je dejal pozneje, kakor da se je slučajno spomnil. — Bil sem Pri treh hrastih in prepričan sem, da je Mandleja umorila ista banda, ki je napadla mene. John ni mogel hoditi. Jasno je, da so ga morilci odnesli iz hiše.

— Kaj misliš s tem? — je vprašal Sokrates mirno.

— Mislim, da so ga napadli prav tako, kakor mene, — je odgovoril Bob Stone. — Zamašili so mu ustva, zvezali so ga in odnesli tja, kjer sta ga z Lexingtonom našla.

— Zakaj so ga pa privezali na drevo? Zakaj baš na drevo?

Stone je zmajal z glavo.

— Skušal sem se spomniti vseh znanih zločincev, ki so bili nagnjeni k čudovitom zločinom, toda na sumu nimam nikogar.

— Ali misliš, da so ga ustrelili prej, predno so ga privezali na drevo?

— Nedvomno, — je dejal Stone brez pomisleka.

— Ne strinjam se s teboj.

Stone ga je začudeno pogledal.

— Ne strinjam se z menoj? — je vprašal.

— Ne, nikakor ne, — je odgovoril Sokrates. — Kroglja, ki je ubila Mandleja, je bila izstreljena od spodaj na vzgor. Če bi splezal na drevo, bi videl, kako je krogla odtrgala več vejic. A če bi splezal še više, bi našel niene sledove tudi tam.

Še o finančnem škandalu v Franciji

Glavna junaka sta že v preiskovalnem zaporu. — **Energičen nastop oblasti.** — **Afera dobiva tudi politično ozadje.** —

Že včeraj smo poročali, da so prisile francoski oblasti na sled velikemu finančnemu škandalu, pri katerem gre za drzne špekulacije na račun malih vlagateljev, ki se bodo načrtno obrisali za svoje prihranke pod nosom. Oba glavna junaka, Marta Hanau in njen bivši mož Lazar Bloch, sta že v preiskovalnem zaporu. Trije sodni izvedenci, ki so pregledali knjige famozne finančne družbe pod vodstvom Marte Hanau in njenega moža, so ugotovili velike spletarje in poneverbe. Na podlagi njihovega poročila je državno pravdinstvo sklenilo uvesti kazensko postopanje proti Marti Hanau, njenemu bivšemu možu Blochu in njunim družabnikom. Vsi so obtoženi, da so zlorabilni za-upanje in kršili zakon o trgovskih družbah. Preiskava je bila povržena preiskovalnemu sodniku Glardu, ki poskušuje že več finančnih škandalov. Oblasti so poslate v obe poslopje konzorcija policijske straže, ki je vso noč prevečalo zaupanje tudi v finančni delista in v podjetja, ki jih je list priporočal. Drugo, na kar opozarja desničarski tisk, je vodilni časnik Audibert, ki je v prijateljskih z vodilnimi činitelji socijalistično radikalne stranke in ki je bil šef kabineva bivšega ministra de Montie. Prijateljski tisk s političnimi voditelji so mu pomagal, da je pridobil za politični delista prispevke odličnih francoskih in inozemskih politikov tako, da se je povečalo zaupanje tudi v finančni delista in v podjetja, ki jih je list priporočal. Drugo, na kar opozarja desničarski tisk, je dejstvo, da je »Quotidien« poskušal svojo finančno rubriko podjetjem Marte Hanau hajte proti mesečni nagradi v znesku 300.000 frankov. S tem je pomagal špekulirati s tujim denarjem. List »La Rumeur«, ki je tudi imel odprtje predale za konzorcij Marte Hanau, se zdaj zagovara čes, da je njegov lastnik Anquetil pred 15 dnevi opozoril poliedelskega ministra Hennessya, ki je delničar »Quotidien«, da se obeta konzorciju finančni polom. V zvezi s finančnim škandalom omenja desničarski tisk tudi socialistično radikalnega senatorja Rio, bivšega državnega pod-tajnika, ki pa odločno zavrača vsak sum, da bi bil v kakršnikoli zvezi s to afero.

Oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napravili tudi v stanovanju odgovornega urednika »Gazette de France« Audiberta. Že prvi dan preiskave je pokazal, da je oškodoval konzorcij vlagatelje najmanj za 100 milijonov frankov. Pre-

oblasti so odredile strogo hišno preiskavo in v torek so policijski organi v navzočnosti obeh glavnih junakov finančnega škandala preiskovali njuni stanovanji in uredniške prostore lista »Gazette de France«. Vhod v poslopje konzorcija je strogo prepovedan. Vse blagajne so zaprte in vlagatelji zamenčajo, da bi jim izplačali njihove prihranke. Ves material, ki so ga našli v uradnih prostorih in privatnih stanovanjih, so zaplenili. Hišno preiskavo so napr